

1947–1990 рр.

Під час Великої Вітчизняної війни та нацистської окупації області державний арбітраж не працював. Його роботу відновлено через два роки після остаточного звільнення території України від німецько-фашистських загарбників.

1947 року Миколаївський держарбітраж, поновивши свою діяльність, розглянув 458 справ, 1948 року — 721 справу, 1949 року — 1042 справи, з яких переддоговірних — 52 справи [19].

Того часу держарбітраж при Миколаївському облвиконкомі знаходився в будинку № 25 по вул. Велика Морська. До його штату входило 3,5 одиниці: посада головного арбітра (оклад — 980 крб.), арбітра (оклад — 740 крб.), секретаря (оклад — 360 крб.) та піводдиниці прибиральниці (оклад — 112 крб. 50 коп.). У грудні 1949 року посаду арбітра скорочено [20]. Пізніше у звіті про роботу держарбітражу за 1949 рік головний арбітр О.П. Чернишев, порівнюючи показники роботи за 1940 та 1949 роки, доводив, що посада арбітра, яку було скорочено, є вкрай необхідною [21].

Рішенням виконкому Миколаївської обласної ради депутатів трудящих від 30 листопада 1948 року № 1939 було створено відомчий арбітраж при обласному шляховому відділі [22].

Згідно з розпорядженням Миколаївського облвиконкому від 28 квітня 1953 року № 174-р держарбітраж при виконкомі Миколаївської обласної ради депутатів трудящих передали до Управління Міністерства юстиції УРСР по Миколаївській області [23].

У серпні того ж року на посаду Головного державного арбітра був призначений Ігор Гаврилович Побірченко, який, пропрацювавши до грудня 1956 року, був переведений до Москви.

Відповідно до штатного розпису Управління Міністерства юстиції УРСР при облвиконко-

мі, затвердженого рішенням облвиконкому від 17 червня 1953 року № 958-б, до штату державного арбітражу входили дві особи: головний арбітр та секретар-друкарка [24].

У вересні 1954 року держарбітраж знову повернули в підпорядкування облвиконкому [25].

1958 року посаду головного арбітра обіймав О.Л. Лебедев [26].

Відповідно до Постанови Ради Міністрів УРСР від 28 серпня 1963 року № 985, державні арбітражі при облвиконкомах було реорганізовано в міжобласні державні арбітражі при виконавчих комітетах обласних (промислових) Рад депутатів трудящих (у 1963-1964 роках облвиконкоми було поділено на промислові й сільські, а 1965 року знов об'єднано).

Таким чином, Одеський, Кримський, Миколаївський та Херсонський держарбітражі було об'єднано в міжобласний державний арбітраж при виконкомі Одеської обласної (промислової) Ради депутатів трудящих [27]. З огляду на це, відповідно до рішення виконкому Миколаївської обласної (промислової) Ради депутатів трудящих від 25 листопада 1963 року № 441, держарбітраж ліквідували з 1 січня 1964 року, а головного арбітра А.А. Григор'єву зобов'язали повідомити через пресу про ліквідацію та підготувати матеріали для передачі новоствореному міжобласному держарбітражу [28].

Система міжобласних арбітражів проіснувала 2 роки. У січні 1966 року постановою Ради Міністрів УРСР від 31 грудня 1965 року № 1278 знову було створено державні арбітражі при обласних виконкомах, затверджено «Положення про державні арбітражі» та структуру і штатну чисельність обласних держарбітражів. До штату держарбітражу при Миколаївському облвиконкомі

Р І Ш Е Н Н Я

ВИКОНКОМУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ (ПРОМИСЛОВОЇ) РАДИ ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ

№ 441

від 25 листопада 1963 року

Про ліквідацію держарбітражу виконкому обласної /промислової/ Ради депутатів трудящих

Відповідно до постанови Ради Міністрів УРСР від 28 серпня 1963 року № 985 "Про утворення міжобласних державних арбітражів з 1-го січня 1964 року" припиняється діяльність держарбітражу виконкому обласної /промислової/ Ради депутатів трудящих.

Виконком обласної Ради депутатів трудящих

Р І Ш И В:

1. Головному арбітру тов. Григор'євій підготувати всі необхідні матеріали для їх передачі міжобласному держарбітражу та повідомити через пресу про ліквідацію держарбітражу.
2. Промислового облфінвідділу /Вороніну Л.Я./ профінансувати держарбітраж для остаточного розрахунку працівників держарбітражу до 31 грудня 1963 року за рахунок невикористаних кредитів інших відділів.

Голова виконкому обласної
/промислової/ Ради депутатів
трудящих

В. Андріанов
В.АНДРІАНОВ

Секретар виконкому обласної
/промислової/ Ради депутатів
трудящих

М. Стефан
М.СТЕФАН

рб.

Миколаїв, облдрукарня. 7535—10.000. 19.10.63 р.

Рішення виконкому Миколаївської обласної (промислової) Ради депутатів трудящих від 25 листопада 1963 року № 441 «Про ліквідацію держарбітражу виконкому обласної (промислової) Ради депутатів трудящих (ДАМО, Ф.р-992, оп. 7, спр. 100, арк. 41)

було введено 3 посади: головного арбітра, арбітра та друкарки (для порівняння: держарбітраж Київської області отримав 17,5 посад, держарбітраж Донецької області — 17 посад, Харківської — 14 посад, Одеської — 13 посад, Дніпропетровської — 10 посад). Відповідно до Положення державні арбітражі стали «обласними органами з вирішення господарських суперечок між державними, кооперативними та іншими громадськими підприємствами, організаціями та установами» й діяли на правах відділів облвиконкомів.

Держарбітражі вирішували спори, що виникали при укладанні договорів між підприємствами, установами та організаціями даної області без обмеження суми договору або позову; спори, що виникали при укладанні договорів на суму не більше 500000 крб. та при сумі позову не більше 5000 крб., якщо однією із сторін був господарський орган з іншої області або республіки; спори, що виникали при укладанні угод на експлуатацію залізничних під'їзних колій незагального користування при вантажообігу не більше 10 вагонів на добу. Державні арбітражі отримали право порушувати справи з власної ініціативи за наявності даних про порушення господарським органом планово-договірної дисципліни й вимог госпрозрахунку, а також могли стягувати неустойки і штрафи. Головного та державного арбітрів призначали на посади виконкоми відповідних обласних Рад (головного арбітра — за погодженням із Головним арбітром Державного арбітражу при Раді Міністрів УРСР) [29].

Новостворений державний арбітраж при виконкомі Миколаївської обласної Ради депутатів трудящих розпочав свою діяльність у січні 1966 року на підставі постанови Ради Міністрів УРСР від 31 грудня 1965 року № 1278. Він став обласним органом з вирішення господарських спорів між державними, кооперативними та іншими цивільними підприємствами, організація-

ми й установами й діяв на правах відділу облвиконкому. Основними завданнями державного арбітражу були: забезпечення охорони майнових прав і законних інтересів підприємств, організацій та установ; зміцнення та розвиток співпраці між підприємствами, організаціями та установами у справі виконання народногосподарського плану; сприяння у виконанні планів і завдань щодо поставок продукції та інших зобов'язань. У своїй діяльності держарбітраж керувався законами СРСР та УРСР, постановами та розпорядженнями Рад Міністрів СРСР та УРСР, а також наказами та інструкціями міністерств та відомств, рішеннями місцевих органів державної влади.

Штат Державного арбітражу при Миколаївському облвиконкомі налічував три посади: головного арбітра (Олександр Леонідович Лебедев), державного арбітра (Валентина Миколаївна Полянська) та друкарки (Валентина Іванівна Іванова). Вони займали три кімнати в приміщенні облвиконкому й були забезпечені необхідними меблями. Заробітна плата головного арбітра становила 175 крб., державного арбітра — 102 крб. 50 коп., друкарки — 60 крб.

Протягом року до держарбітражу при Миколаївському облвиконкомі надійшло 1250 заяв із майнових суперечок та 171 заява щодо переддоговірних спорів. Найбільшу кількість становили спори щодо розрахунків, якості, нестач та недопоставок продукції. Більшість позовів було подано Миколаївським міськплодоовочторгом, молочним комбінатом, трансформаторним заводом, заводом дитячих велосипедів. Було встановлено тісний зв'язок із міським комітетом народного контролю. До нього надсилали узагальнену інформацію щодо розглянутих справ, зокрема про випуск недоброякісної продукції трансформаторним заводом і трикотажною фабрикою, а також про затримку повернення тари шиноремонтним заводом.

УТВЕРЖДАЮ
штат в количестве 3 единиц с
месячным фондом заработной
платы триста тридцать семь
рублей 50 копеек

Зам. председателя исполкома Николаевского
областного Совета депутатов трудящихся
"20" мая 1966 г.

Ф. Кабашный
Ф. КАБАШНЫЙ

ШТАТНОЕ РАСПИСАНИЕ

Государственного арбитража при исполкоме Николаевского
областного Совета депутатов трудящихся. Утверждено на
основании решения исполкома Николаевского областного
Совета депутатов трудящихся от 21 января 1966 г. № 50.

Наименование штатных долж- ностей	количество единиц	должност- ной оклад	надбавка руб.		всего в МЕСЯЦ	Примеча- ние
			персо- нальная	про- чие		
Главный арбитр	I	175 р	-	-	175 р.	
Государственный арбитр	I	102,5 р	-	-	102,5	
Машинистка	I	60 р	-	-	60 р	
Итого	3				337 р50	

ГЛАВНЫЙ АРБИТР

А. ЛЕБЕДЕВ

Регистрационный №

распоряжения № 29

по штатному

№ 332

Зам. зав. обл. обкома

и т.д.

Штатний розпис держарбітражу при Миколаївському облвиконкомі на 1966 рік (ДАМО, Ф.р-5585, оп. 1, стр. 5, арк. 2)

За справами, які розглянув держарбітраж 1996 року, в обласній газеті «Южная правда» було опубліковано 5 статей. Фахівці арбітражу виступили з лекціями на семінарах директорів та головних бухгалтерів радгоспів, працівників споживчої кооперації, керівників промислових підприємств Миколаєва [30].

1967 року Миколаївський держарбітраж розглянув 1342 спори (1161 майновий та 181 переддоговірний). Найбільшу кількість позовів, пов'язаних з поставками неякісного товару, було подано до маслосирзаводів (127 справ); порівняно з 1966 роком кількість спорів щодо розрахунків зменшилася на 32%, а кількість позовів про стягнення штрафів за несвоєчасне повернення тари збільшилася на 83,5% (81 справа). 27 квітня 1967 року працівники держарбітражу взяли участь у засіданні Миколаївського обласного комітету народного контролю, де розглядалося питання «про неякісне виконання підприємствами Миколаївського молочного комбінату постанов уряду щодо покращення якості продукції».

За результатами розгляду справ керівники підприємств отримали 16 повідомлень, вищі організації — 24 повідомлення, органи народного контролю — 25 повідомлень, партійні та радянські органи — 11 повідомлень, органи прокуратури — 3 повідомлення. Протягом року держарбітраж розглянув 21 справу на підприємствах, арбітри на громадських засадах розглянули 106 справ.

При держарбітражі було організовано раду юрисконсультів, що об'єднала всіх правозахисників Миколаєва та області. Рада юрисконсультів мала план роботи, згідно з яким щомісяця проводилися семінари за участю юрисконсультів підприємств та організацій області, присвячені обговоренню нових нормативно-правових актів, інструкцій тощо [31].

1968 року кількість поданих до держарбітражу заяв збільшилася майже на 200 позовів. Щокварталу держарбітраж розглядав спори стосовно асортименту, які виникали між оптовими базами та

Ігор Гаврилович Побірченко

Головний державний арбітр Миколаївського державного арбітражу (1953—1956 рр.)
Народився 15 листопада 1923 року в м. Києві.
Освіта — вища юридична, 1953 року закінчив Київський державний університет ім. Т.Г. Шевченка.
З 1953 по 1956 рр. працював головним державним арбітром Миколаївського державного арбітражу.
Кандидат юридичних наук (1964 р.).
Доктор юридичних наук (1971 р.).
28 років присвятив науково-викладацькій діяльності в Київському національному університеті ім. Т.Г. Шевченка (1965—1993 рр.).
1992 року вперше в Україні створив Міжнародний комерційний арбітражний суд, а 1994 року — Морську арбітражну комісію, які очолював з дня їх заснування.
Автор більше 230 наукових праць.
Заслужений діяч науки і техніки України (1990 р.).
Дійсний член Академії правових наук України (1993 р.).
Має державні нагороди.

Будинок, у приміщенні якого в 60-ті роки ХХ століття розташовувався Миколаївський державний арбітраж. Сьогодні будівлю займає Миколаївський художній музей ім. В.В. Верещагіна

облспоживспілкою. 9 заяв по спорах щодо асортименту надійшли до Миколаївського лікєро-горілочного заводу: підприємства-покупці вимагали збільшення поставок горілки «Столичної» та зменшення поставок горілки «Московської». Збільшилася кількість позовів щодо стягнення неустойок за недопоставку продукції і товарів через невиконання планів підприємствами області: трикотажним об'єднанням, Вознесенським м'ясокомбінатом, Жовтневим промкомбінатом, каменедробильним заводом «Граніт», заводами металовиробів та конденсаторним. Порівняно з попереднім роком на 20% зменшилася кількість спорів щодо поставок недоброякісної продукції. На підставі матеріалів міського комі-

тету народного контролю було порушено справу щодо недотримання термінів будівництва дитячого садка, за результатами розгляду якої з тресту «Миколаївсільбуд» стягнуто 739 крб.

У травні 1968 року державний арбітр В.М. Полянська перебувала на практиці у Держарбітражі при Раді Міністрів УРСР.

1968 року держарбітраж розміщався у двох кімнатах, третю кімнату облвиконком передав інспекції з охорони природи [32].

Більшість спорів держарбітраж вирішував протягом 15 днів завдяки якісній попередній підготовці справ до розгляду, що дозволяло переважну більшість справ розглянути на першому ж засіданні. У розгляді справ брали участь 8 ар-

бітрів, які працювали на громадських засадах. Їхні кандидатури затверджувалися рішеннями Миколаївського облвиконкому. 1970 року громадські арбітри розглянули 198 справ, третейський суд — 69 справ.

1969 року на розгляд держарбітражу області надійшло 1617 справ, 1970 року — 1614 справ.

У разі систематичного порушення постачальниками договірних зобов'язань держарбітраж застосовував санкції у підвищених розмірах.

Так, 1970 року за постачання недоброякісних товарів було накладено збільшені на 50% санкції на Миколаївський парфумерно-скляний комбінат по трьох справах, на Жовтневий промкомбінат — по двох справах. За порушення термінів постачання продукції заводами гідроапаратури, слюсарно-монтажного інструменту, «Дормашина» та ім. 25 Жовтня держарбітраж також застосував санкції у підвищених розмірах, що в подальшому вплинуло на значне скорочення кількості позовів до цих підприємств.

1970 року держарбітраж розглянув 219 переддоговірних спорів (13% від усієї кількості розглянутих справ). На жаль, на той час держарбітраж не мав власного транспорту, і це значно ускладнювало виїзд арбітрів до районів області для розгляду справ на місцях та «здійснення пропаганди господарського законодавства» [33].

1971 року більшість позовів стосувалася порушень термінів поставки продукції та кількості товарів, розрахунків, якості товарів та послуг, стягнення штрафів за несвоєчасне повернення тари. Найбільшу кількість позовів щодо стягнення неустойки було подано до управління «Вторчормет» та «Вторкольормет» (103 позови), Миколаївської взуттєвої фабрики (34 позови).

Протягом року працівники держарбітражу провели 12 виступів на правові теми. Так, з робітниками інспекції по заготівлях та якості сільгосппродуктів проведено бесіду щодо угод по контрактації, з працівниками органів соц-

забезпечення — щодо регресних позовів, з працівниками місцевої промисловості — щодо угод поставки продукції. Щомісяця проводилися семінари з юрисконсультами підприємств та організацій області [34].

1972 року значно збільшилася кількість майнових спорів, здебільшого за рахунок кількості позовів до Миколаївської взуттєвої фабрики (1971 року — 63 позови, 1972 року — 232 позови). У претензійному порядку фабрика визнавала вимоги покупців, але розрахуватися з ними не могла через брак коштів. Лише після втручання держарбітражу в серпні 1972 року Держбанк став приймати до оплати платіжні доручення фабрики на оплату штрафів.

За недопоставку продукції більшість позовів було подано до Миколаївського заводу підйомно-транспортного обладнання, заводу гідроапаратури, заводу «Дормашина», конденсаторного заводу, заводам ім. 25 Жовтня та «Кристал».

Протягом року держарбітраж надіслав 85 повідомлень щодо 947 справ, з них 8 узагальнених повідомлень щодо 753 справ. Останні було надіслано до Миколаївського обласного комітету народного контролю — щодо 137 справ про поставку неякісної продукції Миколаївською взуттєвою фабрикою; до Миколаївських облвиконкому та обласного комітету народного контролю — щодо 22 справ про несвоєчасне вивезення вантажів із залізничних станцій Новий Буг та Явкіне; до Ленінського районного комітету народного контролю — щодо 14 справ про невиробничі витрати, допущені підприємством п/с М-5735 [35].

1973 року вирішено 1486 майнових та 172 переддоговірних спорів, зокрема 21 заява стосувалася примусового укладання угод. Так, «Головгідраліка» та «Союзверстатінструмент» видали підприємству п/с А-1713 нарядів на поставку продукції більш ніж на 1691,8 тис. крб. Через невідповідність плану поставок плану виробництва

підприємство довгий час відмовлялося від укладання договорів. Держарбітраж повідомив про цей факт Держплан СРСР, Мінстанкопром та Держарбітраж при Раді Міністрів СРСР, після чого плани поставок підприємства п/с 1713 було приведено у відповідність до планів виробництва.

Серед вирішених майнових спорів переважали позови щодо недопоставок продукції і товарів, поставок недоброякісних товарів та позови щодо розрахунків [36].

30 травня 1974 року Рада Міністрів Української РСР прийняла постанову № 294 «Про подальше удосконалення організації і діяльності органів державного арбітражу УРСР». «З метою підвищення ролі органів державного арбітражу в забезпеченні правильного і однакового застосування законодавства при вирішенні господарських спорів, посилення впливу цих органів на підприємства, організації та установи у справі дотримання державної дисципліни, виконання планових завдань і договірних зобов'язань, а також для підвищення рівня керівництва органами державного арбітражу УРСР і суворого додержання законності в їх діяльності» Державний арбітраж при Раді Міністрів УРСР було перетворено в союзно-республіканський орган. Цією постановою затвердили Положення про Державний арбітраж при Раді Міністрів УРСР і структуру його центрального апарату (відділ нагляду, організаційно-інструкторський відділ та відділ узагальнення арбітражної практики й виявлення причин, що породжують господарські спори, — усього 40 штатних одиниць), а також Загальне положення про державні арбітражні комісії при виконавчих комітетах обласних Рад депутатів трудящих УРСР [37].

1974 року вирішено 1450 майнових та 256 переддоговірних спорів, з яких 7 спорів стосувалися примусового укладання угод.

Протягом року за систематичне невиконання договірних зобов'язань щодо термінів поставки

продукції і товарів до ряду підприємств області було подано позови зі стягнення неустойки. З Миколаївського машинобудівного заводу стягнуто 28783 крб. 13 коп. (20 позовів), з конденсаторного заводу — 10158 крб. (12 позовів), з дослідного заводу мастильних систем — 2475 крб. (11 позовів), із заводу «Кристал» — 13373 крб. (7 позовів), із заводу «Зоря» — 5357 крб. (7 позовів), із взуттєвої фабрики — 85200 крб. (29 позовів), з трикотажного об'єднання — 42000 крб. (16 позовів). Про систематичні поставки Миколаївською взуттєвою фабрикою недоброякісної продукції (1972 року до фабрики було заявлено 232 позови, 1973 року — 90 позовів, 1974 року — 102 позови) держарбітраж області повідомив Миколаївський обком КПУ, облвиконком, обласний комітет народного контролю, прокурора області та обласну лабораторію нагляду за стандартами та вимірювальною технікою, внаслідок чого фабрику очолили нові керівники.

Того ж року 31 справу розглянуто на підприємствах Миколаєва та Первомайська: працівники держарбітражу виїжджали до ПТЗ «Зоря», дослідного заводу мастильних систем, конденсаторного заводу, взуттєвої фабрики, швейного об'єднання ім. Кірова, парфумерно-скляного комбінату.

Держарбітраж передплачував усі юридичні журнали, кодифікував матеріали юридичної преси. Упродовж року його працівники виступили з 26 лекціями на семінарах для юристів області, постійно брали участь у роботі методичної ради юрисконсультів при Миколаївському обласному відділі юстиції [38].

У серпні 1974 року на посаду старшого консультанта було прийнято М.І. Єганову [39].

Постійна робота держарбітражу щодо покращення претензійного порядку вирішення спорів сприяла зменшенню кількості поданих заяв. 1975 року позивачам повернено більше 400 заяв для вжиття заходів до розв'язання спорів у пре-

1785
20. IV 76 >

ГОСАРБИТРАЖ ПРИ СОВЕТЕ
МИНИСТРОВ УССР
ОРГИНСТРУКТОРСКОМУ ОТДЕЛУ
На ваш № К-39 от 29 марта 1976 г.

В 1975 году и I квартале 1976 года госарбитражем направлено 23 сообщения следственным органам, в том числе по недостаткам продукции и товаров - 17, о выпуске недоброкачественных товаров - 5 и о причинении ущерба охотничьему хозяйству - 1.

2. Стоимость некачественной продукции /товаров/ по делам направленным в следственные органы составила - 325368 руб. 10 коп.

в том числе по предприятиям:

1. Николаевская обувная фабрика - 16688 пар обуви на	- 242855 руб.
2. Николаевское трикотажное об"единение -	
трикотажные изделия	
/купальники - 720 шт.	- 7664 руб.
детские рейтузы - 1950 шт.	- 3039 "
панталоны женские - 3820 шт.	- 8378 руб.
3. Гормолокозавод - сырки плавленые - 12763,5 кг.	- 21090 руб. 15
4. Первомайский райпромкомбинат - простыни - 350 шт.	- 1416 руб.
матрацы - 615 шт.	- 8555 руб. 82
вата - 5639 кг.	- 3487 руб. 13
5. Первомайская мебельная фабрика - шкафы плат. 129 шт.	- 19433 руб.
матрацы 150 шт.	- 9450 руб.

3. Стоимость недостатков продукции и товаров по делам направленным в следственные органы составила - 12402 руб. 47 коп.

Признаны виновными в образовании недостатков предприятия:

1. Усть-Каменогорск ЦМК треста "Алтайсвицестрой"	
32 трубы	- 988 руб. 55 коп

Лист держарбітражу при Миколаївському облвиконкомі до Держарбітражу при Раді Міністрів УРСР про направлення повідомлень слідчим органам щодо нестачі продукції, випуску недоброякісних товарів та нанесення збитків мисливському господарству від 20 квітня 1976 року (ДАМО, Ф.р-5585, оп. 1, стр. 102, арк. 10-12)

- 2 -

2. г. Рязань, предприятие п/я М-5763	- 100 кг. олова	-702р.50 к.
3. Вознесенский консервный завод овощные консервы	- 262 банки	-148-68
4. Первомайская мехрайбаза	конфеты - 87 кг.	-233р.87к.
5. Первомайский молочно-консервный комбинат- кафе со сливками	- 136 банок	- 123-36
6. Первомайский птицекомбинат	- меланж -320 кг.	- 749-41
7. ТОБ Николаевского Главплодоовощторга	34 контейнера	-629 руб.
8. Харьков, база кооппосылторг	- 2 мешка колготок	-478р.32
9. Китомир, торгбаза облкооппосылторг		
	кастрюли 304 шт. -	-396 р.58к
10. Чернигов: облконтора фирмы "Одежда"	7 пар брюк	-172- 12к.
11. Смигиревский райпищекомбинат		
	Минеральная вода 5367 бут.	-1073 р.40к.

4. На сообщения госарбитра получено 13 ответов.

Прокурор Николаевской области сообщил, что за ущерб, причиненный охотничьему хозяйству области, главный инженер УИТК треста облдорстроя т.Эделев Н.Н. и зав.АБЗ т.Федчер А.Р. привлечены к уголовной ответственности.

Как правило следственные органы уклоняются от возбуждения дел по сообщениям госарбитра, и поэтому госарбитрах на протяжении нескольких месяцев ведет переписку со следственными органами

Так, при рассмотрении спора по иску Харьковской базы "Кооппосылторга" к Николаевскому производственному трикотажному об"единению о взыскании 478 руб.32 коп. было установлено, что в пути следования один контейнер был вскрыт и из него похищены 2 мешка колготок. Один мешок колготок был обнаружен в лесополосе жителем с.Червонополье Лазренко К.А. и доставлен 2 октября 1974г. в Бобринецкий РОВД Кировоградской области. С марта 1975 г. госарбитрах ведет переписку со следственными органами г.Николаев и Харькова.

Уголовного дела по факту хищения не возбуждено.

12 марта 1976 года начальник ОБХСС Харьковского облуправления внутренних дел сообщил, что в результате проверки и криминалистической экспертизы установлено, что в пути следования автомобиля один контейнер был вскрыт и из него похищено 2 мешка колготок, что хищение произошло по вине работников автотранспорта.

и что они должны нести материальную ответственность.
Материалы расследования возвращены Ленинскому РОВД г. Николаева.

С марта 1975 г. следственные органы г. Николаева и г. Первомайска не решают вопроса по факту недостачи 480 кг. кондитерских изделий на сумму 794 руб. 88 коп.

Следственные органы г. Николаева считают, что недостача произошла не по вине фабрики, а Первомайский РОВД полагает, что в недостаче кондитерских изделий виновата фабрика.

На жалобу госарбитра прокуратура области 9 февраля 1976 г. сообщила, что начальнику Первомайского РОВД предложено разобраться с причинами недостачи, решить вопрос об ответственности виновных и о результатах сообщить госарбитражу.
До настоящего времени госарбитраж не получил ответа от Первомайского РОВД.

В мае 1975 года Заводскому РОВД г. Николаева были направлены материалы по факту недостачи швейных изделий на сумму 2026 руб. 4 марта 1976 г. зам. начальника ОБХСС УВД Ворошиловградской обл. сообщил, что факта хищения швейных изделий на Ворошиловградской фирме "Одежда" не установлено, и в связи с этим материалы возвращены Николаевскому ОБХСС.

В марте 1976 г. госарбитраж обратился с просьбой к Житомирскому РОВД провести расследование по факту недостачи кастроль, обнаруженной Житомирской торговой базой "Облкооплесхозторга".
Материалы госарбитражу возвращены ОБХСС УВД Житомирской области с указанием на нарушение базой порядка приемки товаров, установленного Инструкцией П-6.

Врадиевский РОВД установил факт подделки подписи депутата, так же возвратил материалы госарбитражу без принятия каких-либо мер к лицам виновным в недостаче кондитерских изделий.

Следственные органы по проведенным расследованиям не принимали мер к взысканию причиненных убытков за счет виновных лиц.

По спорам рассмотренным на предприятиях, госарбитраж сообщений следственным органам не направлял.

Приложение: копии сообщений на 18 листах.

Главный арбитр

А. Л. Лебедев

Олександр Леонідович Лебедєв

Головний державний арбітр Миколаївського державного арбітражу (1956–1963 рр., 1966–1991 рр.)

Народився 22 грудня 1930 року в селі Речиця Калузької області.

Освіта — вища юридична, 1954 року закінчив Московський юридичний інститут.

З 1954 по 1956 рр. працював інструктором, юрисконсультом, помічником голови Миколаївського обласного виконавчого комітету.

З 1956 по 1963 рр. — головний державний арбітр Миколаївського державного арбітражу.

З 1963 по 1966 р. — арбітр Державного арбітражу при Раді Міністрів РРФСР.

З 1966 по 1991 рр. — головний державний арбітр Миколаївського державного арбітражу, виконуючий обов'язки голови арбітражного суду Миколаївської області.

Почесний працівник арбітражного суду (1998 р.).

тензійному порядку. За залишення претензій без відповіді держарбітраж застосував санкції до відповідачів у 348 справах. Виїжджаючи на підприємства, що неодноразово порушували претензійний порядок вирішення спорів, працівники держарбітражу встановлювали причини та винних осіб, повідомляли про виявлені порушення керівництво підприємств, обласний комітет народного контролю та обласне управління юстиції.

Як правило, переддоговірні спори виникали через терміни поставок продукції (38 справ), асортимент товарів (34 справи), щодо умов доставки товару та порядку повернення тари (11 справ). 1975 року держарбітраж області розглянув 15 заяв про внесення змін та 4 справи про розірвання угод (від Миколаївської кондитерської фабрики, миколаївського заводу «Океан», миколаївської фірми «Меблі»). Найбільша кількість заяв щодо переддоговірних спорів надійшла від Миколаївського трансформаторного заводу (24 заяви), Миколаївського дослідного заводу мастильних систем (21 заява), Миколаївського лікеро-горілчаного заводу (15 заяв), Чорноморського суднобудівного заводу (15 заяв), автопідприємства 14662 (7 заяв), радгоспів-винзаводів «Зелений Гай» та «Радсад» (13 заяв).

Більшість заяв щодо майнових спорів, які держарбітраж розглянув 1975 року, стосувалася порушення термінів поставок товарів, постачання недоброякісних товарів, нестачі продукції, розрахунків. За недопоставку товарів народного вжитку торговельні організації подали 53 позови підприємствам місцевої промисловості, з яких було стягнуто 77232 крб. неустойки. До підприємств Міністерства легкої промисловості лише в другому півріччі було заявлено 52 позови та стягнуто 98721 крб. неустойки. Найбільшу кількість позовів було подано до Очаківського промкомбінату, Миколаївського трикотажного об'єднання та Миколаївської взуттєвої фабрики. У першому півріччі 1975 року держарбітраж розглянув 18 позовів покупців до Миколаївського швейного об'єднання ім. С.М. Кірова, за

якими було стягнуто 6000 крб. штрафу, у другому півріччі до об'єднання було заявлено тільки один позов. Більшість позовів щодо розрахунків було подано до організацій споживчої кооперації, зокрема 23 позови за відмову від оплати вартості тари та матеріалів.

Протягом 1975 року до органів народного контролю, прокуратури та керівників підприємств і організацій держарбітраж направив 100 повідомлень по 899 справах, з них 20 узагальнених повідомлень по 795 справах. Унаслідок проведеної роботи винних осіб було притягнуто до відповідальності. Прокуратура Новоодеського району порушила справу щодо забруднення мазутом земельної ділянки поблизу с. Мішковка.

За ініціативою держарбітражу було порушено 16 справ, з них 7 справ щодо поставок підприємствами недоброякісної продукції та 9 справ про стягнення пені і штрафів з будівельних організацій за несвоєчасне завершення будівництва об'єктів. По 352 справах держарбітраж застосував до сторін санкції за порушення термінів подання та розгляду претензій, унаслідок чого до союзного бюджету було стягнуто більше 8000 крб.

Без розгляду держарбітраж повернув 1048 заяв, зокрема 23 заяви щодо переддоговірних спорів (причини повернення: невжиття всіх заходів до врегулювання спору в претензійному порядку, неналежне оформлення позовних матеріалів, звільнення постачальників від сплати штрафів тощо).

Працівники держарбітражу 1975 року прочитали 22 лекції для майже півтори тисячі слухачів. У січні-лютому 1975 року проведено 6 лекцій з господарського законодавства для директорів радгоспів та голів колгоспів області, працівників трестів «Укрмеліорація» та «Миколаївводбуд», у вересні — лекцію для депутатів Верховної Ради УРСР та Миколаївської обласної Ради депутатів трудящих. У жовтні того ж року головний

арбітр виступив на конференції керівників підприємств та робітників правових служб із повідомленням «Значення своєчасного й точного застосування сторонами зобов'язань по господарських угодах» [40].

1976 року держарбітраж отримав 1249 заяв, порівняно з попереднім роком кількість заяв зменшилася на 26,3% [41].

17-22 серпня 1976 року начальник організаційно-інструкторського відділу Держарбітражу УРСР С.Н. Цихоцька провела перевірку Миколаївського облдержарбітражу «щодо виконання постанов партії та уряду про підвищення ролі органів держарбітражу у народному господарстві». Під час перевірки встановлено, що держарбітраж області розробив «...план заходів з виконання рішень XXV з'їзду КПРС та XXV з'їзду КПУ», на підставі яких формувались оперативні (квартальні) плани роботи, контроль за виконанням яких здійснював головний арбітр. За результатами перевірки складено довідку, яку розглянули на колегії Держарбітражу при Раді Міністрів УРСР 10 вересня 1976 року. У рішенні колегії відзначено, що «...Миколаївський облдержарбітраж загалом забезпечив правильне та однакове застосування законодавства при вирішенні господарських спорів, посилив вплив на підприємства та організації у справі дотримання ними державної дисципліни при виконанні планових завдань та договірних зобов'язань; більш послідовно застосовував майнові санкції до підприємств та організацій, які їх не виконували; використовував надане право на стягнення санкцій з власної ініціативи та у збільшеному розмірі. Держарбітраж реагував на виявлені при вирішенні спорів порушення та недоліки в роботі господарських органів, узагальнював матеріали арбітражних справ за окремими категоріями спорів та надсилав повідомлення й подання керівникам підприємств та організацій, партійним та радянським органам». Серед недоліків відзначено «неправильний

Аліса Андріївна Григор'єва

Головний державний арбітр Миколаївського державного арбітражу (1963–1964 рр.) Народилася 12 листопада 1929 року в м. Херсоні. Освіта — вища юридична, 1953 року з відзнакою закінчила Одеський державний університет ім. І.І. Мечникова.

З 1953 по 1963 рр. працювала адвокатом Запорізької обласної колегії адвокатів, старшим консультантом Запорізького управління Міністерства юстиції, директором школи в с. Клітицьк Волинської області, юрисконсультом Миколаївського облвиконкому. 1963 року затверджена на посаду головного арбітра державного арбітражу при виконкомі Миколаївської обласної ради.

Звільнена у зв'язку з обранням на посаду секретаря виконкому Миколаївської міської ради депутатів трудящих.

З 1970 по 1987 рр. обиралася на посаду народного судді Центрального районного суду м. Миколаєва.

З 1988 по 1992 рр. виконувала обов'язки народного судді Центрального районного суду м. Миколаєва.

розподіл службових обов'язків між працівниками держарбітражу» (головний арбітр вирішував близько 50% усіх позовів, тому мав обмаль часу на здійснення контролю за роботою державного арбітра та старшого консультанта). Крім того, «потребувала покращення робота з підвищення ділової кваліфікації оперативного складу», не використовувалися засоби масової інформації для пропаганди господарського законодавства [42].

Аналіз спорів, які вирішив держарбітраж протягом 1977 року, свідчить, що до 20% безспірних справ держарбітраж був змушений розглядати через погану роботу юридичних служб у деяких відомствах (на підприємствах обласного управління харчової промисловості, побутового обслуговування населення, хлібопродуктів та в радгоспах Інгулецького тресту зрощувального землеробства) та умисне ухилення керівників підприємств-відповідачів від самостійного вирішення спорів (взуттєва фабрика, об'єднання хлібопекарної промисловості).

62 позови було заявлено до заготівельних контор через нестачу та неналежну якість плодоовочевої продукції (овочі відвантажували в нерозсортованому вигляді, у недоброякісній тарі, що призводило до значних збитків під час транспортування), внаслідок чого було стягнуто 40000 крб., зокрема 5562 крб. штрафу.

Загалом по 144 справах з організацій споживчої кооперації стягнуто 98000 крб., зокрема штрафів на суму 47000 крб.

Держарбітраж встановив постійні ділові контакти з органами народного контролю, прокуратури, лабораторією Держстандартів СРСР та конторою Будбанку (за матеріалами, наданими останніми, було порушено 9 справ).

Виконуючи вказівки колегії Держарбітражу УРСР, облдержарбітраж покращив роботу з розгляду спорів на підприємствах (протягом року було розглянуто 58 таких справ), а також роботу з пропагування господарського законодавства (проведено 41 лекцію для керівників господарських організа-

цій Миколаєва та Первомайська, голів радгоспів області) [43].

1 вересня 1977 року на посаду старшого консультанта замість М.І. Єганової прийнято Б.Ю.Лоевського. У березні 1978 року він проходив виробничу практику в Держарбітражі при Раді Міністрів УРСР, готуючись до зайняття посади державного арбітра [44].

1978 року начальник відділу нагляду Держарбітражу при Раді Міністрів УРСР А.Д. Биков організував перевірку Миколаївського облдержарбітражу щодо дотримання законності при розв'язанні господарських спорів і попередження порушень державної планової та договірної дисципліни підприємствами й організаціями. За результатами перевірки було прийнято рішення колегії при Держарбітражі при Раді Міністрів УРСР від 3 березня 1978 року, в якому, зокрема, зазначалося, що «...Миколаївський держарбітраж протягом останніх років впливав на підприємства та організації шляхом аналізу матеріалів розглянутих справ, підвищення розмірів майнових санкцій до господарських органів, що грубо порушували договірні зобов'язання. ...Має місце подальше укріплення законності в господарських відносинах підприємств та організацій, скорочується кількість переддоговірних суперечок, практикується розгляд найбільш актуальних спорів з виїздом на підприємства області за участю громадськості, приділяється увага покращенню правової та претензійної роботи. ...Облдержарбітраж постійно інформує партійні та радянські органи про стан виконання договірних зобов'язань підприємствами та організаціями області, проводить аналітичну роботу, його працівники систематично займаються пропагандою господарського законодавства». Разом із тим було рекомендовано «посилити аналітичну роботу з вивчення причин та попередження правопорушень у господарських взаємовідносинах підприємств та організацій області, ширше

практикувати застосування майнових санкцій до госпрганів, які допускають грубі порушення зобов'язань за угодами, своєчасно та гостро реагувати на виявлені при вирішенні суперечок недоліки в господарській діяльності підприємств та організацій, посилити роботу з попередження надходження до арбітражу справ по безсуперечних заявах, постійно здійснювати майновий вплив на підприємства та організації, що допускають порушення претензійного порядку» [45].

Зважаючи на рекомендації, надані колегією при Держарбітражі при Раді Міністрів УРСР, Миколаївський держарбітраж став порушувати більше справ із власної ініціативи: якщо 1976 року таких було 10 справ, 1977 року — 16 справ, то 1978 року — 29 справ. До порушників договірної дисципліни держарбітраж почав частіше застосовувати санкції з власної ініціативи: протягом року по 90 справах було стягнуто 236000 крб. З метою надання допомоги радгоспам держарбітраж порушив 4 справи про стягнення санкцій з будівельних організацій за порушення термінів завершення будівництва. Розгляд справ показав, що будівництво не завершили своєчасно через безвідповідальне ставлення підрядників до виконання договірних умов та неналежний контроль із боку замовників. Для попередження в майбутньому виникнення аналогічних справ держарбітраж провів бесіди з представниками колгоспів та радгоспів із роз'ясненням норм Правил про договори підрядів на капітальне будівництво.

Протягом 1978 року збільшилася кількість переддоговірних спорів за угодами на поставку продукції виробничо-технічного призначення. Зростання кількості спорів обумовлене застосуванням Інструкції від 17 серпня 1977 року «Про порядок обліку виконання завдань та зобов'язань по поставках продукції при преміюванні керівних, інженерно-технічних працівників та службовців виробничих об'єднань та підприємств промисловості, а також постачальних організа-

Будинок Миколаївської міської ради, в приміщенні якого в 70-80-ті роки ХХ століття розташовувався Миколаївський державний арбітраж

цій»: підприємства стали більш ретельно дотримуватися термінів поставки продукції. Більшість вищевказаних справ було розглянуто на підприємствах із запрошенням покупців. Загалом було розглянуто 98 справ з виїздом на підприємства.

1978 року тематика майнових спорів не змінювалася. Кількість справ, пов'язаних з недопоставкою продукції, промислових та продовольчих товарів, скоротилася. Зменшення кількості спорів зумовлене покращенням роботи підприємств щодо виконання договірних зобов'язань, підвищенням якості роботи юридичних служб та постійним застосуванням держарбітражем санкцій у підвищених розмірах.

Працівники держарбітражу вели журнальний облік підприємств-відповідачів, позначаючи номер справи, категорію спору та результат його розгляду. У разі, якщо підприємства більше двох

разів порушували договірні умови, до них застосовували санкції у підвищених розмірах.

Протягом року держарбітраж надіслав 10 узагальнених повідомлень по 605 справах: про незадовільну роботу підприємств та організацій з охорони соціалістичної власності, про випуск неякісного взуття, про порушення будівельними організаціями договірних зобов'язань, про порушення радгоспами зобов'язань за угодами контрактації, про порушення підприємствами області термінів розгляду претензій [46].

1979 року штат держарбітражу при Миколаївському облвиконкомі було збільшено — на посаду державного арбітра прийняли Валентину Петрівну Науменко, яка раніше працювала у приймальні голови облвиконкому, навчаючись на заочному відділенні юридичного факультету Одеського державного університету. Старший

консультант Борис Юхимович Лоевський у жовтні 1979 року вступив до лав Радянської Армії, на його посаду в грудні прийняли Емілію Герцівну Кривицьку — члена Спілки журналістів СРСР, яка раніше працювала редактором в обласному управлінні кінофікації [47].

1979 року, за підсумками розгляду справ, по майже ста справах до обкому КПУ, облвиконкому, обласного комітету народного контролю, прокуратури та управління внутрішніх справ області було направлено доповідну записку «Про недоліки в роботі підприємств та організацій області щодо збереження соціалістичної власності». Окрім того, у другому півріччі 1979 року до органів прокуратури та слідства було надіслано 12 повідомлень. За деякими з них було порушено кримінальні справи та велося слідство [48].

1980 року держарбітраж продовжив роботу з порушення справ із власної ініціативи, з розгляду спорів між підприємствами, зі стягнення санкцій у підвищених розмірах та скорочення безспірних позовів.

Протягом року на підприємствах було розглянуто 100 справ, унаслідок активної роботи держарбітражу щодо порушення справ та стягнення санкцій із власної ініціативи скоротилася кількість безспірних позовів. Стабілізація кількості справ, розглянутих держарбітражем, та зменшення обсягу робіт з розгляду спорів дали можливість значно покращити профілактичну роботу.

Упродовж року держарбітраж вирішив 83 переддоговірних спори, що стосувалися змін та розірвання угод (22 спори), поставок продукції виробничо-технічного призначення (25 спорів) та товарів народного вжитку (12 спорів), транспортно-експедиційного обслуговування (9 спорів), зобов'язання укласти угоду (6 спорів), капітального будівництва (4 спори), контрактизації (1 спір), інших питань (4 спори).

Кількість майнових заяв лишилася на рівні попередніх років і 1982 року склала 1072 за-

яви. Найбільше позовів щодо неякісної продукції було подано до Миколаївської взуттєвої фабрики (46 справ), унаслідок чого держарбітраж збільшив розмір штрафу на 50% та стягнув до союзного бюджету близько 11000 крб. За повідомленням держарбітражу посадових осіб фабрики було притягнуто до відповідальності (позбавлено премій у розмірі 9000 крб. та стягнуто 7272 крб.).

Лідерами з кількості позовів щодо нестачі промислових товарів 1982 року стали підприємства Міністерства легкої промисловості (30 позовів), зокрема Миколаївське виробниче швейне об'єднання (12 позовів), Миколаївське виробниче трикотажне об'єднання (8 позовів) та Миколаївська взуттєва фабрика (8 позовів). Працівники держарбітражу неодноразово виїжджали на підприємства легкої, харчової та м'ясомолочної продукції, де розглядали спори щодо нестачі продукції, перевіряли пломбувальне господарство, порядок зберігання та відвантаження продукції, проводили контрольні відвантаження та бесіди з питань збереження соціалістичної власності.

Санкції у підвищеному розмірі застосували за результатами розгляду 76 справ, унаслідок чого бюджет поповнився на 22000 крб.

На підставі повідомлень держарбітражу органи прокуратури стягнули з винних осіб 635 крб., до 10 посадових осіб подано цивільні позови; органами народного контролю притягнуто до відповідальності 6 осіб, з яких стягнуто 985 крб., двом посадовим особам оголошено догану.

Держарбітраж установив ділові стосунки з лабораторією Держнагляду за стандартами, обласними конторами Держбанку та Будбанку. Лабораторія повідомляла про плани перевірки підприємств області, у відповідь держарбітраж надавав відомості про вирішені спори щодо якості продукції і товарів. Обласні контори банків повідомляли про порушення термінів будівництва сільськогосподарських об'єктів [49].

1982 року держарбітраж розглянув 1209 справ.

Того часу в держарбітражі працювали 5 осіб: головний арбітр (О.Л. Лебедев), державні арбітри (В.М. Полянська та В.П. Науменко), старший консультант (Е.Г. Кривицька) та друкарка (В.В. Іванова). Усі працівники мали вищу освіту.

У зв'язку з 60-річчям органів Держарбітражу головний арбітр О.Л. Лебедев був нагороджений Почесною грамотою ЦК профспілки працівників держустанов та Держарбітражу СРСР, державний арбітр В.М. Полянська — Почесною грамотою ЦК профспілки працівників держустанов та Держарбітражу УРСР. Окрім того, Головний арбітр республіки оголосив подяку В.М. Полянській за успішне виконання соціалістичних зобов'язань на честь 60-річчя створення СРСР.

Протягом року головний арбітр О.Л.Лебедев навчався в обласній школі партійно-господарського активу, державний арбітр В.М.Полянська брала участь у теоретичному семінарі з вивчення економічних знань [50].

983 року до Миколаївського держарбітражу надійшло 3085 заяв, з яких прийнято до розгляду 1483 заяви, за власною ініціативою порушено 41 справу. До штату ввели півдиниці прибиральниці [51].

Унаслідок посилення контролю покупців за дотриманням постачальниками договірних зобов'язань зросла кількість справ щодо порушення термінів поставок та недопоставок продукції і товарів (129 справ). Через несприятливі погодні умови 1982-1983 років колгоспи та радгоспи області не виконали договірні зобов'язання щодо здачі овочів, фруктів та баштанних культур, через що промислові підприємства та споживча кооперація не мали змоги виконати умови договорів з постачання консервної продукції, фруктів та овочів.

За спорами щодо якості продукції держарбітраж розглянув 141 справу. На підставі матеріалів перевірки лабораторія Держнагляду за стандар-

тами подала 13 позовів до Ольшанського цементного заводу, за результатами розгляду яких з останнього стягнуто 7220 крб. штрафу. За результатами вирішення 4 справ про поставку Первомайським машинобудівним заводом неякісних дизельгенераторів з останнього стягнуто 14829 крб. Із 30 справ про поставку недоброякісної плодоовочевої продукції 21 позов було подано до організацій споживчої кооперації (стягнуто 12370 крб.) та радгоспів області (стягнуто 15418 крб.).

За позовами про нестачу продукції і товарів було розглянуто 260 справ на 128000 крб., стягнуто на користь бюджету 55000 крб. [52].

1984 року збільшилася кількість розглянутих переддоговірних спорів за рахунок справ щодо примусового укладання угод на поставку продукції та через розбіжності щодо договорів на поставку товарів. Більшість позовів було заявлено до Миколаївського заводу підйомно-транспортного обладнання, Миколаївського конденсаторного заводу, Миколаївського виробничого об'єднання мастильного обладнання, підприємства «Екватор».

Зросла кількість справ по спорах про асортимент продовольчих товарів: 14 позовів надійшло від Миколаївського виробничого об'єднання м'ясної промисловості, 6 позовів — від об'єднання «Миколаївриба», 4 позови — від пивоб'єднання «Янтар».

Кількість майнових спорів зменшилася до 1303 справ. Із 90 справ про недопоставку продукції 33 справи стосувалися невиконання підприємствами та організаціями планів здачі брухту чорних та кольорових металів. Санкції за недопоставку продукції було вжито до 22 підприємств (з них 9 позовів подано до Первомайського машинобудівного заводу ім. 25 Жовтня, що брав участь в економічному експерименті; завод сплатив 28555 крб. неустойки). Із 64 позовів щодо порушення термінів поставки промислових товарів 29 позовів подано до підприємств

30.09.80

7915

Госарбитраж при Совете Министров
УССР

16.39/10066 от 16.09.80 г.

В 1980 г. Госарбитраж рассмотрел 80 дел о взыскании 160 тыс. руб. штрафа за просрочку возврата многооборотной тары поставщиком.

Неудовлетворительно организована работа по учету и возврату тары в организациях комбината "Николаевпромстрой". В 1979 г. по вине руководителей УПТК комбината с него было взыскано 14,2 тыс. руб. По сообщениям Госарбитража прокурор Центрального района г. Николаева предъявил гражданский иск к бывшему начальнику УПТК комбината и к начальнику УПТК треста "Жилстрой".

В 1980 г. с организацией комбината за просрочку возврата контейнеров из-под стекла и бочек из-под краски взыскано 19 тыс. руб. штрафа в т.ч. с УПТК треста "Промстрой" - 15,9 тыс. руб.

По фактам бесхозяйственности со стороны руководителей УПТК прокурор Корабельного района возбудил уголовное дело и в настоящее время ведется следствие..

С совхозов Николаевского совхозинтреста было взыскано 6,5 тыс. руб. штрафа за просрочку возврата строп-контейнеров из-под лесопро-дукции.

По сообщению управляющего трестом в совхозе "Ольвия" было взыскано по 1/3 должностного оклада с агронома-технолога и зам директора по хозяйственной части, в совхозе "Лиманский" по 1/3 оклада удержано с трех работников совхоза и в совхозе "Память коммунаров" к дисциплинарной ответственности привлечен зам. директора совхоза.

Организациям сельхозтехники предъявлено 8 исков на сумму 10 тыс руб., в т.ч. Кривоозерскому райобъединению на сумму 3618 р. О взыскании штрафов Госарбитраж известил прокурора района. В ответе проку-рора сказано, что он предъявил иск в интересах райобъединения к зам. управляющего по материально-техническому снабжению, директору торго-вой базы и старшему инженеру по железнодорожным перевозкам.

Николаевская птицефабрика им. 60-летия Октября в марте 1980 г. отгрузила куриные яйца Бауманскому райпищеторгу г. Москвы. Во время транспортировки из-за ненадлежащего качества тары 7689 шт. яиц было уничтожено и 5330 получили повреждения. Птицефабрике причинен ущерб на сумму 1374 р. 12 к.

Сообщение по данному факту направлено 23.09.80 г., поэтому све-дений о результатах его рассмотрения еще нет.

Главный государственный арбитр

А.Л.Лебедев.

Міністерства легкої промисловості, 21 позов — до підприємств Міністерства місцевої промисловості. До швейного об'єднання ім. Кірова подано 14 позовів, за якими стягнуто 42000 крб. [53].

Працівники держарбітражу склали тижневі плани, щоп'ятниці підводили підсумки роботи; на виробничих нарадах заслуховувалися їхні звіти про виконання заходів із усунення недоліків у господарській діяльності та претензійно-позовній роботі підприємств, про розгляд спорів, про результати ознайомлення з виконанням рішень держарбітражу та заходи, вжиті підприємствами за його повідомленнями. Двічі на місяць працівники держарбітражу виїжджали на підприємства з'ясувати, яких заходів було вжито для виконання рішень арбітражу про стягнення санкцій за порушення термінів розгляду претензій та за несвоєчасне надання відзивів на позови, про спори щодо нестачі продукції та якості товарів, а також для перевірки фактів, наведених у відповідях на повідомлення держарбітражу. Крім того, працівники держарбітражу брали участь у засіданнях міжвідомчої ради, які проводила обласна прокуратура.

1985 року держарбітраж збільшив кількість надісланих до підприємств та організацій повідомлень про виявлені недоліки.

У лютому 1985 року звільнилася державний арбітр В.П. Науменко (перейшла на роботу до колегії адвокатів), у березні на цю посаду призначено П.В. Цветкову [54].

1986 року майже вдвічі зросла (порівняно з попереднім роком) кількість спорів за угодами на поставку товарів, більшість справ цієї категорії пов'язана із заявами про асортимент м'ясомолочних товарів. Основна кількість майнових спорів стосувалася порушення термінів та недопоставок продукції, нестачі товару та розрахунків.

Зі 174 справ, пов'язаних із порушенням договірних зобов'язань щодо поставок промислових

товарів, 138 справ стосувалися підприємств Міністерства легкої промисловості УРСР. До Миколаївського швейного об'єднання ім. Кірова було подано 87 позовів, за якими стягнуто 366000 крб. Справи за позовами розглядалися на головному підприємстві об'єднання у Миколаєві, а також на виробничих підрозділах у Вознесенську та Первомайську. По 7 справах неустойку було збільшено на 50% і до союзного бюджету стягнуто 27000 крб. За ухилення від вирішення спорів у претензійному порядку та відмову надання відзивів на позови з об'єднання по 45 справах стягнуто 8228 крб. штрафу. На підставі аналізу основних показників, отриманих від облстатуправління, встановлено, що швейне об'єднання не значиться серед підприємств, які не виконують договірні зобов'язання, тобто звітність було складено із порушеннями. За повідомленням держарбітражу до об'єднання направили представника «Укршвейпрому», а генерального директора притягнули до дисциплінарної відповідальності.

У звіті за 1986 рік головний арбітр поставив питання щодо застосування електронних обчислювальних машин у роботі держарбітражу. Це мало підвищити якість рішень та полегшити роботу державних арбітрів [55].

12 лютого 1987 року ЦК КПРС та Рада Міністрів СРСР прийняли постанову «Про подальше вдосконалення діяльності органів державного арбітражу та підвищення їхньої ролі у зміцненні законності та договірної дисципліни у народно-господарстві». У ній зазначалося, що «...активне впровадження та ефективне використання нових методів господарювання, розширення самостійності, підвищення відповідальності, ініціативи та соціалістичної підприємливості підприємств і організацій потребують зміцнення законності у господарських відносинах. У цих умовах усе більше зростає значення господарських договорів та їх безумовного виконання.

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е .

о возбуждении дела по инициативе
государственного арбитража.

30.12.83г.

Дело № 32

Главный государственный арбитр А.Л.Лебедев, рассмотрев материалы, представленные Николаевской лабораторией государственного надзора за стандартами и измерительной техникой, установил, что 25.10.83г. по накладной № 1495 Николаевская макаронная фабрика поставила Братскому РайПО 5,8т. вермишели в/с ненадлежащего качества на сумму 2,3т.руб.

За поставку товара ненадлежащего качества фабрика штрафа не уплатила.

Руководствуясь ст.ст.65 и 66 Правил рассмотрения хозяйственных споров государственными арбитражами, -

Главный государственный арбитр

О П Р Е Д Е Л И Л:

1. Возбудить по инициативе государственного арбитража в интересах Братского РайПО дело о взыскании 500руб. штрафа с Николаевской макаронной фабрики.

2. Дело назначить к рассмотрению в заседании 24.01.84г. на 10 час.⁵ Заседание состоится в помещении макаронной фабрики.

3. Обязать ответчика подготовить помещение для проведения заседания госарбитража.

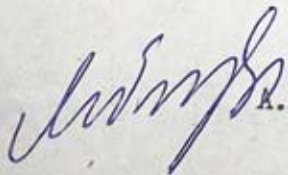
Для участия в заседании госарбитража направить должностных лиц, отвечающих за качество макаронных изделий.

Представить подлинную накладную № 1495 от 25.10.83г., по которой произведен отпуск вермишели истцу и расчетные документы по этой отprawке.

4. Обязать истца представить копию договора, на основании которого ответчик поставил вермишель, и сообщить была ли предъявлена ответчику претензия с требованием уплаты штрафа за поставку недоброкачественного товара.

5. Просить Николаевскую лабораторию госнадзора за стандартами и измерительной техникой принять участие в заседании госарбитража.

Главный государственный
арбитр

А.Л.Лебедев.

Ухвала держарбітражу при Миколаївському облвиконкомі від 30 грудня 1983 року про порушення справи з його ініціативи (ДАМО, Ф.р-5585, оп. 1, спр. 212, арк. 1)

...У попередженні й усуненні порушень законності та недоліків важлива роль повинна належати органам державного арбітражу». З огляду на це, органи державного арбітражу було виведено

із підпорядкування виконавчо-розпорядчим органам і перетворено в самостійну систему правоохоронних органів. Державний арбітраж при виконкомі Миколаївської обласної Ради народ-

них депутатів став іменуватися Державним арбітражем Миколаївської області [56].

1987 року держарбітраж області вирішив 1801 справу. Зменшилася кількість справ щодо стягнення санкцій за порушення термінів поставок та за недопоставку продукції і товарів. У другому півріччі було розглянуто 35 позовів про стягнення неустойки у зв'язку з недопоставкою продукції, 12 з яких було подано до Миколаївського виробничого об'єднання мастильних систем Міністерства верстатобудування, яке з січня 1987 року не виконувало договірних зобов'язань і за рік недопоставило продукції на 311000 крб. Після розгляду питання про роботу об'єднання контрольною групою нагляду за виконанням договірних зобов'язань обкому КПУ було обрано нового генерального директора.

Зі 110 справ щодо недопоставок продукції 68 справ стосувалися підприємств легкої промисловості: Миколаївської взуттєвої фабрики (25 справ), Миколаївського трикотажного об'єднання (24 справи) та Миколаївського виробничого швейного об'єднання ім. С.М. Кірова (15 справ). Із взуттєвої фабрики стягнуто 62000 крб. неустойки, з трикотажного об'єднання — 52000 крб., із швейного об'єднання — 9000 крб.

Протягом 1987 року держарбітраж вирішив 151 спір щодо якості продукції і товарів, з яких 32 справи порушено за власною ініціативою арбітражу.

Більше уваги приділялося роботі з компенсації матеріальних збитків працівниками підприємств, організацій та установ: упродовж року до відповідальності притягнуто 193 посадові особи, з яких стягнули 17000 крб. (1985 року — з 75 осіб стягнули 8000 крб., 1986 року — з 80 осіб стягнули 10000 крб.).

З метою обміну досвідом виконання постанови ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР від 12 люто-

го 1987 року № 190 у вересні 1987 року співробітники Миколаївського держарбітражу відвідали держарбітраж Херсонської області, де ознайомилися з обліком та системою контролю роботи державних арбітрів.

Головний державний арбітр брав участь у роботі контрольної групи нагляду за виконанням договірних зобов'язань обкому КПУ: разом із представниками парткомісії виїжджав до районів області для обговорення результатів перевірки на засіданнях комісії. Окрім того, головний арбітр виступав з доповідями на нарадах прокурорів міст і районів області та нарадах працівників КРУ.

У серпні 1987 року державний арбітр В.М. Полянська разом із працівниками обласного комітету народного контролю та інших контролюючих органів взяла участь у перевірці підприємств міста Первомайська щодо дотримання ними державної та договірної дисципліни, підвищення якості продукції. Результати перевірки розглянуто на засіданні обласного комітету народного контролю.

1988 року держарбітраж області розглянув 1959 справ. Завдяки постійному контролю держарбітражу за кількістю та результатами розглянутих справ кількість позовів протягом кількох років майже не змінювалась, лишаючись однією серед найменших по Україні.

Через брак кадрів протягом року 85 рішень у справах було надіслано з порушенням термінів. Після виходу на пенсію друкарки В.В. Іванової її посада через низьку заробітну плату (80 крб.) тривалий час лишалася вакантною. Державні арбітри вимушені були власноруч друкувати рішення, на що витрачали значну частину робочого часу [57].

Державний арбітр В.А. Нікітіна звільнилася, на її посаду прийняли старшого консультанта В.Л. Цвігун [58].

1989 року держарбітраж області розглянув 2027 справ.

Протягом року збільшилася кількість вирішених переддоговірних спорів, більшість з яких було розглянуто за участю чотирьох підприємств: конденсаторного заводу (81 справа), трансформаторного заводу (63 справи), виробничого об'єднання мастильного обладнання (27 справ), заводу поліграфічних машин (25 справ). Спори виникли не з вини вказаних юридичних осіб — підприємства-покупці вимагали збільшення обсягів поставок продукції, а заводи не мали можливості збільшити її виробництво. Держарбітраж організував друк листів, роз'яснень Держпостачу СРСР та Держарбітражу СРСР, пов'язаних з організацією укладання угод, та розповсюдження цих документів по підприємствах [59].

1990 року вийшла на пенсію державний арбітр В.М. Полянська, яка працювала в держарбітражі з 1966 року. На цю посаду було призначено В.Д. Фролова, який працював народним суддею Центрального району міста Николаєва.

Упродовж 1990 року на розгляд держарбітражу надійшло 437 справ щодо переддоговірних спорів. За участю 65 підприємств області вирішено переддоговірні спори про поставку продукції і товарів [60].

За наведеними цифрами здобутків Миколаївського держарбітражу — самовіддана й плідна праця його працівників протягом майже півстоліття, яка є однією з важливих сторінок історії господарського судочинства на Миколаївщині.

Посилення ролі господарських договорів у повоєнний період обумовило зростання кількості питань щодо відповідності того чи іншого господарського договору інтересам держави і суспільства. Як наслідок, збільшилася кількість відповідних судових спорів. Переломним моментом у реформуванні судового порядку розгляду спорів та розвитку держарбітражу області стало проголошення незалежної України 1991 року.

Крейсер-авіаносець «Адмірал флота Советского Союза Кузнецов», єдиний у своєму класі у складі ВМФ Росії (станом на 2011 рік). Закладений на стапелі Чорноморського суднобудівного заводу м. Николаєва 1 вересня 1982 року, спущений на воду 4 грудня 1985 року

